

Nėra sveikatos be psichikos sveikatos

Valstybinio psichikos sveikatos centro informacinis biuletenis Nr. 1 (12) 2009 m. kovo mėn.

VPSC kontaktai:

ADMINISTRACIJA

Tel. 85 267 18 11
el.p.: info@vpsc.lt

PSIHIKOS SVEIKATOS SKYRIUS

Tel. 85 249 99 75
el.p.: rolanda@vpsc.lt

PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ SKYRIUS

Tel. 85 249 99 76
el.p.: aura@vpsc.lt

INFORMACIJOS IR RYŠIŲ SKYRIUS

Tel. 85 249 08 17
el.p.: janina@vpsc.lt

Daugiau informacijos
galima rasti VPSC
interneto puslapyje:

<http://www.vpsc.lt>

Smurtas prieš moteris darbe. Pasikalbėkime.

Viena iš 2007 m. patvirtintos psichikos sveikatos strategijos prioritetinių krypčių – psichikos sutrikimų prevencija ir psichikos sveikatos stiprinimas darbo vietose. Pasaulio sveikatos organizacija, Tarptautinė darbo organizacija, Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra skelbia, kad darbo vietos yra ne tik labai tinkama vieta psichikos sveikatos gerinimo projektams įgyvendinti (pvz.: skleisti informaciją apie šeimos konfliktų sprendimo būdus, priklausomybių prevenciją, pagalbos prieinamumą ir kt.), bet ir ta aplinka, kurioje būtina stebėti, vertinti ir koreguoti veiksnius, turinčius neigiamos įtakos psichikos sveikatai. Manoma, kad netinkama psichosocialinė darbo aplinka skatina psichikos sveikatos problemų atsiradimą (nerimo, nemigos, nuotaikos sutrikimus, piktnaudžiavimą alkoholiu), sutrikdo bendradarbių santykius, mažina darbuotojų motyvaciją ir darbingumą, kenkia įmonių įvaizdžiui. LR sveikatos apsaugos ministro ir LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtinti psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, kuriuose pabrėžiama, į kokius darbo aplinkos aspektus reikėtų atkreipti dėmesį.

J. Stanislavovienė (antroje eilėje iš kairės pirma) projekto „Smurtas prieš moteris darbe. Pasikalbėkime“ partnerių susitikime Briuselyje, 2009 m. kovo mėn.

Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros pranešimuose teigiama, kad stresas darbe yra antroji pagal paplitimą su darbu susijusi sveikatos problema, su kuria susiduria 22 % darbuotojų, dirbančių 27-ose ES valstybėse narėse (2005 m. duomenys)¹. Kartu su stresu darbe ypatingą Europos Sąjungos institucijų susirūpinimą kelia smurto, priekabiavimo, bauginimo ir patyčių problemos darbo vietose. Nustatyta, kad vienas iš 20 Europos Sąjungoje dirbančių žmonių patyrė smurtą darbe 2005 metais². Šiame tyrime pagal patiriamo smurto paplitimą Lietuva užėmė 4 vietą po Suomijos, Olandijos ir Liuksemburgo. Be abejo, rezultatų skirtumus gali lemti ne tik realus patiriamo smurto dažnumas, bet ir kultūriniai, socialiniai

¹<http://osha.europa.eu/lt/topics/stress>

²Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas, Ketvirtoji Europos apklausa apie darbo sąlygas, Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras, Liuksemburgas, 2007 (<http://www.eurofound.europa.eu/ewco/surveys/EWCS2005/index.htm>).

³ European foundation for the improvement of Living and Working Conditions.2007. Violence, Bullying and Harassment in the workplace (<http://www.eurofound.europa.eu/ewco/reports/TN0406TR01/TN0406TR01.pdf>)

šalių skirtumai, nevienodas sąvokų „smurtas“, „priekabiavimas“, „patyčios“, „prievara“ supratimas³. Minėtame tyrime smurtą dažniau patiria asmenys, dirbantys aptarnavimo, švietimo, teisėsaugos ir sveikatos apsaugos srityse. Lyginant smurto/prievaratos darbe paplitimą pagal lytį, visose tyrime dalyvavusiose šalyse moterys tiriamuoju reiškiniu skundėsi dažniau.

2009 metais Valstybinis psichikos sveikatos centras įsitraukė į Europos Komisijos finansuojamą projektą „Smurtas prieš moteris darbe. Pasikalbėkime“, kuriam vadovauja tarptautinė organizacija „Mental Health Europe“. Projekto metu numatoma panaudojus fokus grupių metodiką išsiaiškinti problemos supratimą kiekvienoje iš projekte dalyvaujančių šalių (Austrija, Graikija, Kipras, Latvija, Lietuva, Rumunija, Slovėnija, Ispanija), išplatinti geros praktikos pavyzdžius, bei viešinant projekto rezultatus atkreipti visuomenės ir darbdavių dėmesį į smurto darbe problemą, skatinti imtis priemonių problemai mažinti. Numatoma projekto trukmė – 2 metai. Norintiems gauti daugiau informacijos apie projektą telefonas pasiteirauti 267 03 78, el. paštas elena@vpssc.lt

*Jelena Stanislavovienė
VPSC Informacijos ir ryšių skyriaus
vyriausioji specialistė*

Suomijos Taikomųjų mokslų humanitarinio universiteto (HUMAK) delegacijos viešnagė

Kovo 24 d. Valstybiniame psichikos sveikatos centre svečiavosi Suomijos HUMAK ir jai pavaldžios organizacijos PREVENTIIMI specialistų delegacija.

HUMAK yra vadovaujanti įstaiga, besispecializuojanti tokiose mokymo srityse kaip piliečių bei visuomenės auklėjamoji veikla, kultūros vadyba ir surdo (gestų) vertėjų veikla. Universitetas veikia visuose 5 Suomijos regionuose, taip pat ir užsienio partnerių organizacijų buvimo vietose.

HUMAK veikia tarpregioninio tinklo principu. Universitetas yra aktyvus tarpininkas vystant ir stiprinant socialinius ir visuomeninius bendradarbiavimo ryšius su kitomis organizacijomis. HUMAK priklauso 12 studentų centrų, išsidėsčiusių įvairiuose Suomijos regionuose ir jungiančiuose 1400 studentų bei 120 nuolatinių darbuotojų. Be to, universitetas nuolat naudojami įvairių konsultuojančių specialistų pagalba.

PREVENTIIMI organizuoja susitikimus, pažintines keliones, seminarus kitoms prevencinią darbą dirbančioms organizacijoms.

Universiteto ir PREVENTIIMI organizacijos, kaip ir Valstybinio psichikos sveikatos centro specialistai, nuolat ieško, kuria ir įgyvendina inovatyvius projektus, siekdami ugdyti sąmoningą ir aktyvią pilietinę visuomenę. Džiaugiamės, kad mūsų veiklos principai yra panašūs, o ir siekiai sutampa.

Susitikimo metu buvo pasidalinta patirtimi prevencinio darbo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo srityje. Kolegos suomiai pademonstravo vaikų ir jaunimo kurtus prevencinius animacinius filmukus. Valstybinio psichikos sveikatos centro specialistai supažindino su 2008 metais šalies mastu vykdytu projektu „Būk blaivus!“, moksleivių sukurtais vaizdo klipais.

Kadangi abiejų šalių pagrindinis prevencinio darbo tikslas yra jaunų žmonių sąmoningumo ugdymas ir stiprinimas, nutarta stiprinti bendradarbiavimo galimybes, keistis sukurtomis metodikomis, kurti bendrus projektus.

*Janina Utkuvienė
VPSC Informacijos ir ryšių skyriaus
vedėja*

